

17 Ιανουαρίου 1991

[Α. ΛΟΪΖΟΥ, ΠΡ., ΜΑΛΛΑΧΤΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ,
ΚΟΥΡΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στές]

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Χ"ΜΙΤΣΗ,

Εφεσείων,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ
1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ Η/ΚΑΙ
2. ΕΦΟΡΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ,

Εφεσιβλήτων.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 813).

Αναθεωρητική Έφεση — Λόγοι Έφεσης — Προβαλλόμενος λόγος έφεσης με γενικευτική διατύπωση και αοριστία είναι ανεπίδεκτος δικαστικής εκτίμησης.

Φορολογία — Δικαστική προσέγγιση σε θέματα που άπτονται της εγκυρότητας καταλογισμού φόρου — Η απόφαση της φορολογικής αρχής δεν ανατρέπεται αν ήταν εύλογα επιτρεπτή στο πλαίσιο του νόμου και των ειδικών γεγονότων της συγκεκριμένης φορολογικής διαφοράς. 5

Ο Περί Νόμων και Δικαστηρίων (Κείμενο και Διαδικασία) Νόμος 51/65 — Ο περί Επισήμων Γλωσσών της Δημοκρατίας Νόμος 67/88 — Νομότυπη η σύνταξη δικαστικής απόφασης στην αγγλική γλώσσα πριν από τις 16.8.89. 10

Αναθεωρητική Έφεση — Λόγοι Έφεσης — Απαράδεκτος ο λόγος έφεσης που στηρίζεται σε ισχυρισμό για την ύπαρξη πραγματικών περιστατικών που δεν προβλήθηκαν ενώπιον του εκδικάσαντος δικαστηρίου — Η Ολομέλεια δεν ερευνά τέτοιο λόγο απειπαγγέλτως — Η έφεση αφορά σε σφάλματα της πρωτόδικης απόφασης. 15

Ο Περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1990 (Νόμος 135/90) — Άρθρα 12 και 14 — Κατά την αληθινή ερμηνεία του νόμου δεν τυγχάνουν εφαρμογής σε εκκρεμύσες προσφυγές — Από τις πρόνοιες του νόμου δεν συνάγεται πρόθεση για αναθεώρηση παλαιών φορολογιών με βάση τα νέα κριτήρια. 20

Ο εφεσείων αμφισβήτησε την ορθότητα πρωτόδικης απόφασης

αναφορικά με φόρο κεφαλαιουχικών κερδών που του επέβαλε ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος. Το κέρδος είχε προκύψει το 1982 όταν ο εφεσείων διέθεσε χωράφι του στη Γεροσκήπου.

5 Ο πρώτος λόγος έφεσης ήταν ότι εσφαλμένα η προσβαλλόμενη απόφαση απέρριψε την προσφυγή. Περαιτέρω προβλήθηκε ότι κακώς η απόφαση απέρριψε τη μαρτυρία που προσκομίστηκε εκ μέρους του εφεσείοντα, δεχόμενη την ορθότητα της αντίπαλης μαρτυρίας. Προβλήθηκε επίσης ο λόγος ότι η επίδικη απόφαση συντάχθηκε, κατά παράβαση συνταγματικής διάταξης, στην αγγλική γλώσσα. Ο εφεσείων έθιξε επίσης ζήτημα που πρόβαλε για πρώτη φορά κατ' έφεση, αναφορικά με συγκριτικό στοιχείο προς καθορισμό της αγοραίας αξίας του ακινήτου το οποίο αγνόησε ο κυβερνητικός εκτιμητής αν και ήταν το πιο πρόσφορο. Τέλος, το νέο επιχείρημα του εφεσείοντα ήταν ότι η περίπτωση του μπορούσε και έπρεπε να επανεξεταστεί υπό το πρίσμα των τροποποιήσεων του βασικού νόμου που εισήγαγε ο νόμος 135/90.

Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας την έφεση αποφάσισε ότι:

20 1. Ο πρώτος λόγος έφεσης με τη γενικευτική διατύπωσή του είναι ανεπίδεκτος δικαστικής εκτίμησης λόγω ακριβώς της αοριστίας του. Δεν προσθέτει στην πρωτόδικη απόφαση καμία απολυτως νομική πλημμέλεια.

25 2. Η δικαστική προσέγγιση σε θέματα που άπτονται της εγκυρότητας καταλογισμού φόρου διέπεται από τον βασικό κανόνα ότι η απόφαση της φορολογικής αρχής δεν ανατρέπεται από τον ακυρωτικό δικαστή αν ήταν εύλογα επιτρεπτή στο πλαίσιο του νόμου και των ειδικών γεγονότων της συγκεκριμένης φορολογικής διαφοράς.

30 Εδώ το δικάσαν δικαστήριο έχοντας υπόψη το αποδεικτικό υλικό που πρότειναν οι διάδικοι, ορθά έκρινε ότι η απόφαση του εφεσίβλητου λήφθηκε νόμιμα μέσα στα όρια της διακριτικής ευχέρειας που του παρέχεται.

35 3. Απορριπτέος είναι και ο λόγος που αφορά την αγγλική γλώσσα. Η σύνταξη της απόφασης σε αυτήν ήταν τότε δυνατή με βάση τις διατάξεις του περί Νόμων και Δικαστηρίων (Κείμενον και Διαδικασία) Νόμου 51/65, που καταργήθηκε από τον περί Επισήμων Γλωσσών της Δημοκρατίας Νόμο 67/88 από 16.8.89, ενώ η απόφαση εκδόθηκε τον Απρίλιο του 1988.

40 4. Ο τέταρτος λόγος έφεσης είναι απαράδεκτος επειδή στηρίζεται σε ισχυρισμό για την ύπαρξη πραγματικών περιστατικών που δεν είχαν προβληθεί πρωτοδίκως. Η δε Ολομέλεια δεν ερευνά τέτοιο λόγο αυτεπαγγέλτως. Η έφεση αφορά σε σφάλματα της πρωτόδικης απόφασης. Κατά μείζονα λόγο που ούτε ο εκτιμητής του εφεσείοντα έλαβε υπόψη το επικαλούμενο στοιχείο.

5. Οι τροποποιήσεις των οποίων την εφαρμογή ζητεί και στην περίπτωση του ο εφεσείων, δεν βοηθούν την επιδίωξή του. Όπως ρητά προβλέπεται εφαρμόζονται μόνο σε διάθεση ιδιοκτησίας μετά την 1.1.89 (άρθρο 16, Νόμος 135/90), ενώ οι διατάξεις που έχουν αναδρομική δύναμη από 1.1.80, (άρθρα 12 και 14), δεν συνδέονται καθόλου με την κρινόμενη υπόθεση, ούτε, κατά την αληθινή ερμηνεία του νόμου, τυγχάνουν εφαρμογής σε εκκρεμούσες προσφυγές. Από τις πρόνοιες του νόμου δεν συνάγεται πρόθεση για αναθεώρηση παλαιών φορολογιών με βάση τα νέα κριτήρια.

5

Η έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

10

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Παπακωνσταντίνου ν. Δημοκρατίας (1986) 3 Α.Α.Δ. 1672.

Minerva Cinetheatrical Co. Ltd. v. Republic (1975) 3 C.L.R. 116.

Έφεση.

Έφεση εναντίον της απόφασης Δικαστού του Ανώτατου Δικαστηρίου Κύπρου (Πικής, Δ.) που δόθηκε στις 30 Απριλίου, 1988 (Αριθμός Προσφυγής 760/86)* με την οποία η προσφυγή του εφεσείοντα εναντίον της απόφασης του Έφορου Φόρου Εισοδήματος να επιβάλει στον εφεσείοντα φόρο κεφαλαιουχικών κερδών ύψους £6,100.- για κέρδος που είχε προκύψει το 1982 από την πώληση χωραφίου στη Γεροσκήπου απορρίφθηκε.

15

20

Ο εφεσείων παρουσιάσθηκε αυτοπροσάπως.

Γ. Λαζάρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους εφεσείβλητους.

25

Cur. adv. vult

Α. ΛΟΙΖΟΥ Π.: Την ομόφωνη απόφαση του δικαστηρίου θα εκδώσει ο δικαστής Σ. Νικήτας.

ΝΙΚΗΤΑΣ Δ.: Ο εφεσείων διαμφισβητεί την ορθότητα

* (1988) 3 Α.Α.Δ. 896

πρωτόδικης απόφασης ημερ. 30/4/88 αναφορικά με φόρο κεφαλαιουχικών κερδών ύψους £6,100, που του επέβαλε ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος, εφεσίβλητος 2. Το κέρδος είχε προκύψει το 1982 όταν ο εφεσείων διάθεσε χωράφι του στη Γεροσκήπου, εμβαδού 23 σκαλών, αντί £64,000.

Ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών (Φ.Κ.Κ.) έχει εισαχθεί στο φορολογικό μας σύστημα με το Νόμο 52/80 και ως μέτρο δικαιοσύνης υπό την έννοια εξισορρόπησης των οικονομικών βαρών των πολιτών. Το κερδαινόμενο εισόδημα κάλυπταν ανέκαθεν και από κάθε σκοπιά οι πρόνοιες του νόμου περί Φόρου Εισοδήματος. Αλλά δεν υπήρχε νομοθετική ρύθμιση για κέρδη από δοσοληψίες ακινήτων. Ο νέος νόμος, που φορολογεί μόνο το κέρδος από διάθεση ακίνητης ιδιοκτησίας (δεν είναι φόρος επί του πλούτου), επέφερε το επιθυμητό ισοζύγιο. Πρέπει να λεχθεί ότι πολύ πρόσφατα με τον τροποποιητικό Νόμο 135/90 εισήχθησαν ριζικές μεταβολές με ευεργετικές επιπτώσεις στον φορολογούμενο. Ο φόρος υπολογίζεται με βάση την αγοραία αξία της ιδιοκτησίας κατά το χρόνο διάθεσης και της αξίας που είχε στην καθορισμένη ημερομηνία, και που στην περίπτωση αυτή είναι η 27/6/78. Οι αξίες, που ανέφερε ο ίδιος ο εφεσείων στη σχετική φορολογική του δήλωση, ήταν £64,000 και £58,250 αντίστοιχα. Ωστόσο ο εκτιμητής που προσέλαβε ο εφεσείων για να υποστηρίξει την άποψη του βρήκε ότι η αγοραία αξία του κτήματος το 1978 ήταν £40,000. Ενώ ο εμπειρογνώμονας του εφεσίβλητου 2 την καθόρισε σε χαμηλότερα επίπεδα, δηλαδή, £28,000. Ο υπολογισμός του Φ.Κ.Κ. έγινε με βάση το χαμηλότερο αυτό ποσό. Σχολιάζοντας τα προσκομισθέντα στοιχεία ο ευπαίδευτος δικαστής έκρινε στην ουσία ότι η γνώμη του εκτιμητή του εφεσείοντα πως η ετήσια κατά 25% αύξηση της αξίας του ενδίκου ακινήτου ήταν, ανεξάρτητα από την αοριστία της, αβάσιμη γιατί έλειπε το απαραίτητο υπόβαθρο πραγματικών περιστατικών που θα τη δικαιολογούσε. Από αυτή την άποψη η άλλη εκτίμηση, που στηρίχθηκε και στην αύξηση του συντελεστή δόμησης από 5% σε 8% για την οικιστική ζώνη στην οποία συμπεριλήφθηκε το κρινόμενο από τον Αύγουστο του 1979, παρείχε θετική βάση για ασφαλέστερη εκτί-

μηση. Και περαιτέρω είχε πιά στέρεη συνάρτηση με τα πραγματικά περιστατικά. Έτσι κρίθηκε πως ήταν τουλάχιστο λογικά εφικτό για τον εφεσίβλητο να ενεργήσει στο πλαίσιο της γνωμοδότησης αυτής.

Ένα δευτερεύον ζήτημα ήταν η αξία της γης κατά το χρόνο διάθεσης. Οι εκπτώσεις που διεκδίκησε ο εφεσείων βάσει του άρθρου 6 (1) (β) του νόμου αναφορικά με δαπάνες για απόκτηση του κέρδους δεν έγιναν αποδεκτές. Ο λόγος γι' αυτό ήταν ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε ήταν άκρως αντιφατικά. Με αυτή την κατάσταση πραγμάτων κρίθηκε από το δικάσαν δικαστήριο ότι ο εφεσίβλητος είχε εύλογα την ευχέρεια να μην εγκρίνει την ισχυριζόμενη δαπάνη. 5 10

Τέλος, στηριζόμενη στην υπόθεση *Παπακωνσταντίνου ν. Δημοκρατίας (1986) 3 Α.Α.Δ. 1672*, η πρωτόδικη απόφαση δεν αποδέχθηκε ότι ο φόρος έπρεπε να καθορισθεί σύμφωνα με την αξία του κτήματος κατά το χρόνο θέσπισης του Νόμου 52/80 την 1/1/80 και την αξία του κατά την ημερομηνία πώλησης στις 10/7/82. 15

Το δικόγραφο της έφεσης, που ασκήθηκε από την απορριπτική πρωτόδικη απόφαση, συντάχθηκε από το δικηγόρο που είχε προσλάβει ο εφεσείων. Όμως ενώπιόν μας χειρίστηκε ο ίδιος προσωπικά την υπόθεσή του, καταθέτοντας προς τούτο γραπτή αγόρευση την οποία αντέκρουσε δι' ολίγων ο κ. Λαζάρου. 20 25

Ο πρώτος λόγος έφεσης σε γενικευτική διατύπωση ότι εσφαλμένα η προσβαλλόμενη απόφαση απέρριψε την προσφυγή είναι ανεπίδεκτος δικαστικής εκτίμησης λόγω ακριβώς της αοριστίας του. Δεν προσθέτει σ' αυτή καμιά απολύτως νομική πλημμέλεια. 30

Περαιτέρω προβάλλεται ότι κακώς η απόφαση απέρριψε τη μαρτυρία που προσκομίστηκε εκ μέρους του εφεσείοντα, δεχόμενη την ορθότητα της αντίπαλης μαρτυρίας. Πρέπει να τονισθεί προκαταβολικά πως η δικαστική προσέγγιση σε θέματα που άπτονται της εγκυρότητας καταλο- 35

γισμού φόρου διέπεται από τον βασικό κανόνα ότι η απόφαση της φορολογικής αρχής δεν ανατρέπεται από τον ακυρωτικό δικαστή αν ήταν εύλογα επιτρεπτή στο πλαίσιο του νόμου και των ειδικών γεγονότων της συγκεκριμένης φορολογικής διαφοράς. Βλέπε, λ.χ., *Minerva Cinetheatrical Co Ltd. v. Republic* (1975) 3 C.L.R.116, 133. Εδώ το δικαστήριο αιτιολόγησε με πληρότητα την απόφασή του, αφού έλαβε υπόψη και συνεκτίμησε την πραγματογνωμοσύνη της κάθε πλευράς και αφού εξετίμησε ιδιαίτερα τα υπέρ και κατά υπό το πρίσμα των συγκριτικών στοιχείων που προτάθηκαν από αυτές, και ειδικότερα, αφού έκρινε ότι τα στοιχεία που παρέθεσε ο εφεσείων ήταν απρόσφορα, διότι αναφέρονταν σε αύξηση στην αξία του επίδικου, που δεν τεκμηριωνόταν από τα στοιχεία αυτά. Έχοντας υπόψη το αποδεικτικό υλικό που πρότειναν οι διάδικοι, ορθά το πρωτόδικο δικαστήριο έκρινε ότι και στα δύο αμφιλεγόμενα σημεία η απόφαση του εφεσίβλητου λήφθηκε νόμιμα μέσα στα όρια της διακριτικής ευχέρειας που του παρέχεται.

Απορριπτέος είναι και ο λόγος ότι η επίδικη απόφαση συντάχθηκε, κατά παράβαση συνταγματικής διάταξης, στην αγγλική γλώσσα. Αυτό ήταν τότε δυνατό με βάση τις διατάξεις του περί Νόμων και Δικαστηρίων (Κείμενον και Διαδικασία) Νόμου 51/65, που καταργήθηκε από τον περί 25 Επισήμων Γλωσσών της Δημοκρατίας Νόμο 67/88 από 16/8/89, ενώ όπως αναφέρθηκε εξαρχής η απόφαση εκδόθηκε τον Απρίλιο του 1988.

Ο εφεσείων έθιξε επίσης ζήτημα που πρόβαλε για πρώτη φορά κατ' έφεση. Συγκεκριμένα υπέβαλε ότι, για 30 τον προσδιορισμό της αγοραίας αξίας του ακινήτου, η έκθεση εκτίμησης του κυβερνητικού εκτιμητή αγνόησε κτήμα έκτασης περίπου 3 σκαλών, που παραχώρησε η Δημοκρατία στους ιδιοκτήτες ξενοδοχείου το Μάιο του 80 αντί £2,500 περίπου κατά σκάλα. Σύμφωνα με την εισήγηση το 35 εν λόγω κτήμα είναι το πιο πρόσφορο συγκριτικό γιατί έχει τα ίδια χαρακτηριστικά με το επίδικο και βρίσκεται στην ίδια περιοχή.

Ο λόγος αυτός είναι απαράδεκτος επειδή στηρίζεται σε ισχυρισμό για την ύπαρξη πραγματικών περιστατικών που δεν είχαν προβληθεί ενώπιον του εκδικάσαντος δικαστηρίου. Η δε Ολομέλεια δεν ερευνά τέτοιο λόγο αυτεπαγγέλτως. Η έφεση αφορά σε σφάλματα της πρωτόδικης απόφασης. Κατά μείζονα λόγο στην περίπτωση αυτή που ούτε ο εκτιμητής του εφεσείοντα θεώρησε το προμνησθέν κτήμα παρόμοιο. Παραμένει το νέο επιχείρημα που πρόβαλε ο εφεσείων ότι η περίπτωση του μπορεί και πρέπει να επανεξετασθεί υπό το πρίσμα των τροποποιήσεων που υπέστη πέρυσι ο νόμος. Όμως οι τροπολογίες αυτές δεν βοηθούν την επιδίωξη του εφεσείοντα. Γιατί, όπως ρητά προβλέπεται, εφαρμόζονται μόνο σε διάθεση ιδιοκτησίας, που πραγματοποιείται μετά την 1/1/89 (άρθρο 16 Νόμος 135/90), ενώ οι διατάξεις που έχουν αναδρομική δύναμη από 1/1/80, (άρθρα 12 και 14), δεν συνδέονται καθόλου με την κρινόμενη υπόθεση, ούτε, κατά την αληθινή ερμηνεία του νόμου, τυγχάνουν εφαρμογής σε εκκρεμούσες προσφυγές. Το μεν άρθρο 12 αναφέρεται στην υποβολή της φορολογικής δήλωσης και το άρθρο 14 σε συμπληρωματική φορολογία. Από τις πρόνοιες του νόμου δεν συνάγεται πρόθεση για αναθεώρηση παλαιών φορολογιών με βάση τα νέα κριτήρια.

Η έφεση δεγ ευσταθεί και απορρίπτεται χωρίς έξοδα. Η προσβαλλόμενη απόφαση επικυρώνεται.

Η έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.